

LE MONDE *diplomatique*

MAGYAR KIADÁS

2010. december

Az egyetemesség elve ellen

SERGE HALIMI

Úgy tűnik, mostanában a liberálisok törődnek a szegényekkel. Az Egyesült Királyságban például David Cameron konzervatív miniszterelnök munkáspárti elődjétől, Anthony Blairtól ihletet merítve jelentős mértékben növelni akarja az egyetemesség beiratkozási díjait^[1], ami állítólag szociális intézkedés lenne. Célja, hogy a felsőoktatási kiadásokat ne az összes adófizetőnek kelljen viselnie, hiszen a felsőoktatás „ügyfeleinek” többsége a tehetősebb társadalmi rétegekből származik. Az állam így spórol, a szegények pedig majd ösztöndíjat kapnak. Franciaországban Jacques Julliard újságíró már három évvel ezelőtt kijelentette: „*az ingyenesség nem más, mint a gyermekeiket egyetemre küldő gazdagok támogatása*”.^[2] Ezek szerint tehát az, hogy magas beiratkozási díjakat fizetnek a hallgatókkal az egyenlősítő reform része lenne ...

Az állami költségvetési hiány mértéke miatt terjeszthetik ki ezt az érvelést a szociális juttatások egészére, megkérdőjelezve ezzel azok egyetemesség, alanyi jogon járó jellegét. Kezdve mindjárt a családi pótlékkal: „*Egy bizonyos [jövedelmi] küszöb fölött az emberek egyszerűen észre sem veszik, hogy családi pótlékot kapnak. Az állam ebben az esetben nyilvánvalóan pazarolja a pénzt*” – hangsúlyozta Luc Ferry egykori jobboldali miniszter, akivel Laurent Fabius volt szocialista miniszterelnök teljes összhangban nyilatkozott.^[3] Következik a betegbiztosítás: felemlgetve „*a 15 napra csúcsszolgáltatással kórházba beutalt*” apját, Alain Minc, Nicolas Sarkozy tanácsadója és mellesleg Martine Aubry [szocialista pártfőtitkár – a szerk.] bizalmasa úgy tesz, mintha bántaná az, hogy „*a francia állam 100 000 eurót fizet egy 102 éves ember ápolásáért. [...] Fel kell tennünk magunknak a kérdést, hogyan lehetne visszaszerezni a legidősebbekre költött orvosi kiadásokat? Be kellene számítani a saját vagy az örökösök vagyont. Ez lehetne a szocialista párt egyik javaslata.*”^[4] S végül a nyugellátás: a *The Economist* című liberális hetilap azon sajnálkozott, hogy George Osborne brit pénzügyminiszter nem foglalta rendszerbe támadását „*a szociális szféra sajátos univerzalista elve ellen. Meg lehetett volna célozni például a nyugdíjasoknak a jövedelmüktől függetlenül megadott különböző és végül is rendkívül költséges kedvezményeket.*”^[5]

Ezek után olybá tűnik, a liberálisok törődnek az újraelosztás „igazságosságával”, miután lecsökkentették az adórendszer progresszivitását... Következő lépésük ismert, az Egyesült Államok már meg is tapasztalta: a középosztály és a társadalom felsőbb rétegei által uralt politikai rendszerekben az állami szolgáltatások és a szociális juttatások visszavágása gyerekjátékká válik, mihelyt a privilegizált rétegek többé már nem húznak hasznot belőlük. Ebben a helyzetben úgy látják, ezek a juttatások és kedvezmények a függőség és a család kultúráját táplálják. A juttatásra jogosultak száma csökken, velük szemben aprólékos, szőröző ellenőrzést vezetnek be. Amikor a szociális támogatásokat az anyagi körülményektől teszik függővé, megteszik az első lépést a szociális rendszerek teljes felszámolása felé.

Fordította: Ferwagner Ákos

[1] Cameron 3 290 fontról 9 000 fontra (10 600 euróra) akarja emelni az éves egyetemi beiratkozási díjat, amelyet Blair 2004-ben egyszer már felemelt (1 125 fontról 3 000 fontra).

[2] LCI, 2007. július 7.

[3] *Le Figaro*, 2010. november 18.; *Europe 1*, 2010. november 4.

[4] Parlons Net. *France Info*, 2010. május 7.

[5] *The Economist*, 2010. október 23.

Cimkék: társadalombiztosítás egyesült királyság franciaország társadalmi fejlődés oktatás politika
